

**Hodnocení
diplomové práce Lukáše Šimečka
„Pojem a právní důsledky
překročení mezi nutné obrany a krajní nouze“**

Předložená diplomová práce obsahuje 85 stran textu a je přehledně členěna do úvodu, šesti částí a závěru. Vnější úprava práce je velmi pěkná. Okruh použité literatury je poměrně obsáhlý, přiměřený zvolenému tématu a zahrnuje i elektronické zdroje. Po formální stránce splňuje předložená diplomová práce všechny požadavky na ni kladené.

Diplomant si za téma své práce zvolil problematiku sice tradiční, avšak současně poměrně složitou, vyvolávající nejen mezi veřejností, ale též v teorii i v aplikační praxi časté diskuse. Jde proto o téma bezesporu aktuální a jeho zpracování je určitě přínosné. Téma je přiměřeně náročné na zpracování pramenného materiálu a rovněž na samotné zpracování, a to s ohledem na nutnost reflektovat a konfrontovat názory doktríny a aplikační praxe.

Po stručném úvodu, ve kterém diplomant charakterizuje zaměření a cíl své práce, se nejprve zabývá pojmem a významem okolností vylučujících protiprávnost. Poměrně zdařile se vyrovnává se spornou otázkou místa protiprávnost v systému znaků trestného činu.

Následující části práce podávají výklad o základních zákonných znacích dvou zkoumaných institutů: krajní nouze a nutné obrany. Správně diplomant usuzuje, že chování člověka může podle okolností být buď útokem, nebo nebezpečím. Souhlasit třeba s užším pojmáním subsidiarity krajní nouze. Přisvědčit lze rovněž názoru, že při poměrování následků třeba brát v úvahu i míru jejich pravděpodobnosti, na což se často zapomíná. Zaslужně si diplomant povšiml odlišností v úpravě odpovídajícího institutu v novém občanském zákoníku a upozorňuje na některé důsledky z toho plynoucí.

Jádrem diplomové práce jsou čtvrtá a pátá část, zabývající se překročením mezi nutné obrany a krajní nouze a jejím právním posouzením. Poměrně podrobně zde diplomant nejprve řeší základní otázku: co jsou meze těchto institutů. Důvodně přitom upozorňuje na různost názorů v odborné literatuře a na formulace zákonných norem. S řešením, ke kterému diplomant dospěl, lze souhlasit. Zcela správný je názor, že povinnost nebezpečí snášet, je vyžadována u osoby, které nebezpečí hrozí, nikoliv u osoby, která je odvrací. Poměrování škod při jednání v nutné obraně je patrně korektivem základního poměru intenzity obrany a útoku. Rovněž třeba přitakat stanovisku, že nezáleží na prostředcích útoku a obrany, ale na tom, co jimi má být

způsobeno. Správně diplomant rovněž ohraničuje časové meze, ve kterých lze v nutné obraně jednat. Záslužně se nevyhýbá ani složité otázce subjektivní stránky činů obsahujících exces, které nebývá často věnována větší pozornost. Rozbor právních důsledků excesu, resp. možností, které trestní zákoník poskytuje, je zpracován velmi pečlivě a podrobně. To platí především pro podrobnou analýzu v úvahu přicházejících polehčujících okolností, které trestní zákoník demonstrativně uvádí. Přílehlavě upozorňuje diplomant na problém aplikace obecně polehčujících okolností a mimořádného snížení trestu odnětí svobody v případech putativní nutné obrany a krajní nouze. Rovněž diplomant správně věnuje nemalou pozornost problematice afektového stavu obránce a předchozího zavrženíhodného jednání útočníka z pohledu aplikace privilegovaných skutkových podstat.

Výše uvedené partie jsou pak funkčně doplněny kapitolou o významu skutkového omylu o znacích okolností vylučujících protiprávnost. Diplomant správně upozorňuje na odlišné názory na posuzování významu negativního omylu, které se v odborné literatuře vyskytují.

V závěru své práce diplomant přehledně a výstižně shrnuje poznatky, ke kterým při zpracování své práce dospěl. Současnou právní úpravu možností posouzení excesu hodnotí zásadně pozitivně a zdrženlivě se vyjadřuje k volání po vyloučení trestnosti v případech nedbalostního excesu nebo excesu vyvolaného afektivním stavem.

Celkově lze předloženou diplomovou práci hodnotit jako zdařilou. Diplomant prokázal, že se do náležité hloubky seznámil se zkoumanou problematikou, přičemž ve svém výkladu se opírá o dosavadní literární zpracování zkoumané problematiky a zejména o judikaturu. Kladem práce je nejen pečlivé a svědomité zpracování, ale zejména schopnost diplomanta samostatně, tvořivě a se znalostí věci zkoumané instituty i jeho dílčí problémy analyzovat a zaujímat vlastní názory.

Předložená diplomová práce po formální i po obsahové stránce splňuje požadavky na ni kladené a je způsobilým podkladem pro ústní obhajobu.

Při obhajobě své práce by diplomant mohl blíže vyjádřit svůj názor k otázce, zda v případě aplikace ustanovení o trestném činu zabití podle § 141 TZ na úmyslné usmrcení osoby v důsledku jejího předchozího zavrženíhodného jednání je současně třeba, aby se jednájící nacházel v afektivním stavu.

Předběžná klasifikace: velmi dobře

V Praze dne 25.3.2014

JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
vedoucí diplomové práce